

Posudek vedoucího k diplomové práci Elišky Německé: Mezinárodněprávní postavení palestinských uprchlíků

Předložená diplomová práce většího rozsahu (67 s. vlastního textu a dalších 53 s. seznamu literatury, pramenů a obsáhlých příloh) se zabývá velmi zajímavým a v české odborné literatuře dosud nezpracovaným tématem. Práce nemá jen čistě mezinárodněprávní rozměr, ale související aspekty historické a politické jsou nezbytné pro pochopení problému palestinských uprchlíků. Vzhledem k výše zmíněné náročnosti a originalitě (přinejmenším v českých podmínkách) lze konstatovat, že diplomantka se s úkolem vyrovnala úspěšně. Zpracovala poměrně velké množství dokumentů a literatury převážně v angličtině, ale také v arabštině. Pro přípravu diplomové práce byl jistě také velkým přínosem její studijní pobyt v arabských zemích.

Po formální stránce má diplomová práce logickou a přehlednou strukturu, která odpovídá zvolenému tématu. Práce je napsána čtivým a přitom odborným jazykem. Obsahuje však některé překlepy, resp. gramatické chyby v češtině. V poznámkách pod čarou pak chybí přesné odkazy na citované prameny (čísla stránek). Tyto zdánlivě drobné, avšak ve svém souhrnu nikoliv bezvýznamné nedostatky zbytečně snižují úroveň jinak velmi pečlivě napsané práce.

Po obsahové stránce diplomová práce plně vyhovuje zadání. Po stručném úvodu, ve kterém autorka zdůvodnila cíle a obsah své práce, pak v kap. 1. podala stručný nástin historie území Palestiny, včetně demografickým poměrů a jejich změn v důsledku jednotlivých vln židovských přistěhovalců. Od kap. 2. se začíná práce zabývat palestinskými uprchlíky. Problém je tím složitější, že se jedná o několik uprchlických vln, které nelze pochopit bez výkladu rozdělení Palestiny, vzniku státu Izrael a několika izraelsko-arabských válek. Rozsah historických výkladů je zcela přiměřený danému tématu. Kap. 3. se zabývá rolí OSN v otázce palestinských uprchlíků, zejm. specializované agentury UNRWA, ale i dalších orgánů. Jádro práce začíná hlavně od kap. 4., která se zabývá jednotlivými kategoriemi palestinských uprchlíků, přičemž na většinu z nich se nevztahuje obecná definice uprchlíka podle Úmluvy (1951). Pro postavení Palestinců má přesto význam mezinárodní ochrana, jejíž jednotlivé formy autorka zkoumá v kap. 5. Určitým druhem exkursu, který však souvisí s tématem práce, je kap. 6., která pojednává o Palestincích jako osobách bez státní příslušnosti. Mimořádně zajímavá, a to jak z faktického, tak právního hlediska, je kapitola 7., která popisuje poměrně složitý vztah palestinských uprchlíků a arabských států. Kapitola obsahuje řadu statistických a jiných údajů o situaci Palestinců v jednotlivých arabských státech, škoda

jen, že tam právě chybí v poznámkách prameny, z nichž autorka čerpala. Stručná pozornost se dostala i osudu palestinských uprchlíků podle mírových dohod mezi Izraelem a některými arabskými státy (kap. 8.).

Celá práce je završena stručným závěrem, který zčásti shrnuje, ale převážně hodnotí problém palestinských uprchlíků a uvádí též některé návrhy *de lege ferenda*.

Pro účely ústní obhajoby navrhuji, aby se diplomantka vyslovila k otázce, zda UNRWA představuje orgán OSN nebo samostatnou mezinárodní organizaci. Lze v kontextu palestinských uprchlíků striktně oddělovat pojmy „ochrana“ a „pomoc“?

Přes některé drobné připomínky a otázky považuji předložený spis za zdařilou diplomovou práci a plně ji doporučuji k obhajobě. S výhradou jejího úspěšného průběhu ji předběžně hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 18.6.2007

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.